

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

obowiązujące w Harcerskiej Organizacji Wychowawczo-Patriotycznej "CICHOCIEMNI"
zatwierdzone Rozkazem Naczelnika
L5/2024 z dnia 20.12.2024

Spis treści:

Rozdział 1. Postanowienia ogólne.

Rozdział 2. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a kadrami instruktorską.

Rozdział 3. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego.

Rozdział 4. Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie kadry do ich stosowania.

Rozdział 5. Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania.

Rozdział 6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

Rozdział 7. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy

Rozdział 8. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.

Rozdział 9. Postanowienia końcowe.

Rozdział 1 Postanowienia ogólne

Par. 1

1. Standardy Ochrony Dzieci i Młodzieży zostały opracowane w związku z obowiązkami nałożonymi ustawą z dnia 13maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

2. Ilekroć w Standardach jest mowa o:

kadrze - należy przez to rozumieć wszystkich dorosłych członków HOWP oraz inne osoby dorosłe nie będące członkami HOWP, a mające kontakt z małoletnimi poprzez zaangażowanie w działalność organizacji,

krzywdzenie małoletniego – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym kadrami lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie,

małoletni – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia,

opiekunie małoletniego - należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowieniu o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy,

osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Dzieci i Młodzieży – należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez władze organizacji do sprawowania nadzoru nad realizacją niniejszych Standardów.

Rozdział 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a kadrami

Par. 2

1. Naczelnik jest odpowiedzialny za wdrożenie Standardów.

2. Naczelnik zapoznaje członków kadry ze Standardami oraz odbiera od nich oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami. Wzór oświadczenia stanowi *Załącznik nr 1* do niniejszych Standardów.

Par. 3

1. Naczelnik przed dopuszczeniem członka HOWP do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich sprawdza członka HOWP w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym, zwanym dalej Rejestrem. Sprawdzenie dotyczy także osób poniżej 18 roku życia. Osoba figurująca w Rejestrze nie może zostać dopuszczona do działalności określonej w zdaniu 1.
2. W celu monitorowania bezpieczeństwa w HOWP, poza wykonaniem obowiązku określonego w ustępie 1, Naczelnik dokonuje w każdym roku kalendarzowym sprawdzenia figurowania członków HOWP w Rejestrze.
3. Po za sprawdzeniem figurowania osób w Rejestrze każdy członek HOWP powyżej 17 roku życia podpisuje oświadczenie, którego wzór stanowi *Załącznik nr 2* do niniejszych Standardów.
4. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec tej osoby postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwo przeciwko małoletniemu Naczelnik niezwłocznie odsuwa takiego członka od wszelkich form kontaktu z małoletnimi.

Par. 4

1. Podstawową zasadą czynności podejmowanych przez kadre w kontaktach z małoletnimi jest działanie na rzecz ich dobra. Członkowie kadry traktują małoletnich z szacunkiem.
2. Członkowie kadry zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi oraz każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne i uzasadnione.
3. W przypadku zaobserwowania sytuacji przemocowych pomiędzy samymi małoletnimi każdy członek kadry zobowiązany jest do natychmiastowej reakcji i stosownej interwencji polegającej na powstrzymaniu eskalacji konfliktu i zachowań niedozwolonych.
4. Decyzje dotyczące konkretnego małoletniego powinny uwzględniać również bezpieczeństwo pozostałych małoletnich.
5. Członkowie kadry monitorują sytuację i dobrostan małoletnich oraz zwracają uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy członkami kadry, a małoletnimi oraz pomiędzy samymi małoletnimi.
6. Członek kadry, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wycieczie.

Par. 5

1. Członkowie kadry w kontakcie z małoletnimi:
 - a) odnoszą się do małoletnich z szacunkiem,
 - b) wysłuchują małoletnich i starają się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku,
 - c) nie zawstydzają małoletnich, nie lekceważą i nie obrażają,
 - d) nie krzyczą, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie).
2. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletnich w jakiegokolwiek formie. Każde, przemocowe zachowanie wobec małoletniego jest niedozwolone.
3. Nie wolno dotykać małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.
4. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
5. Członek kadry, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wycieczie.
6. Niedopuszczalne jest spanie członka kadry w jednym łóżku z małoletnim podczas wycieczek, obozów, wyjazdów itp.

7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny członka kadry z małoletnim.

Do sytuacji takich zaliczyć można:

- a) pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków, poruszaniu się, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/jego opiekun wyrazi zgodę,
- b) udział w prawnie dopuszczalnych działaniach, w których kontakt taki jest rzeczą zwyczajną (zabawa, zawody sportowe itp.).

Par 6

1. Członkowie kadry nie kontaktują się prywatnymi kanałami komunikacji z małoletnimi bez wiedzy ich opiekunów.
2. Jeśli członek kadry musi spotkać się z małoletnim poza czasem standardowo poświęcanym na działalność organizacyjną to na spotkanie takie opiekun małoletniego musi wyrazić zgodę.

Rozdział 3

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego

Par. 7

1. Członkowie kadry zwracają uwagę na czynnik i ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
2. W przypadku powzięcia przez członka kadry podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, to ma on obowiązek poinformować o tych podejrzeniach Naczelnika.
3. Interwencja podejmowana jest przez Naczelnika. Naczelnik może wyznaczyć konkretną osobę do podejmowania tego rodzaju interwencji. W przypadku wyznaczenia takiej osoby jej dane (imię, nazwisko, mail, telefon) zostaną podane do wiadomości członków HOWP i rodziców.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do podejmowania interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez Naczelnika.
5. W miarę możliwości do udziału w interwencji można zaangażować specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z małoletnim o trudnych doświadczeniach.

Par. 8

W przypadku podejrzenia, że zdrowie lub życie małoletniego jest zagrożone należy niezwłocznie poinformować o tym fakcie właściwe służby.

Par. 9

1. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi *Załącznik nr3* do niniejszych Standardów.
2. Członkowie kadry posiadający informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane Naczelnikowi oraz uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
3. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie oraz sporządzić kartę interwencji.

Par. 10

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez członka kadry, to osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Naczelnik przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego opiekunem. Naczelnik stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.

3. Naczelnik organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
4. W przypadku gdy członek kadry dopuścił się wobec małoletniego innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, Naczelnik powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać członka kadry podejrzanego o krzywdzenie małoletniego oraz inne osoby mające wiedzę na temat zdarzenia. W sytuacji, gdy naruszenie dobra małoletniego jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności, należy rozważyć możliwość powzięcia stosownych środków dyscyplinujących.

Par. 11

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez osobę nie będącą członkiem HOWP, Naczelnik przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego opiekunem. Naczelnik stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Naczelnik organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun małoletniego zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest nie wydolna wychowawczo (np. małoletni wielokrotnie jest nieadekwatnie ubrany do pogody, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec małoletniego, należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, bądź - w przypadku przemocy i zaniedbania - konieczności wszczęcia procedury Niebieskie Karty.

Par. 12

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego (np. na zajęciach grupowych) należy przeprowadzić rozmowę z małoletnim podejrzanym o krzywdzenie ora z jego opiekunem, a także oddzielnie z małoletnim poddawany krzywdzeniu i jego opiekunem. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Wspólnie z opiekunem małoletniego krzywdzącego należy opracować plan, celem wyeliminowania zachowań niepożądanych.
3. Z opiekunem małoletniego poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
4. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzan o krzywdzenie innego małoletniego nie jest krzywdzony przez opiekuna lub inne osoby.

Par. 13

1. W przypadku, gdy wobec małoletniego popełniono przestępstwo Naczelnik sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
2. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunem wynika, że nie jest on zainteresowany pomocą małoletniemu, ignoruje zdarzenie lub w inny sposób nie wspiera małoletniego, który doświadczył o krzywdzenia Naczelnik sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
3. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa powyżej.

Rozdział 4

Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie członków kadry do ich stosowania

Par. 14

1. Naczelnik obowiązany jest co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

Par. 15

1. Naczelnik wyznacza osobę odpowiedzialną za przygotowanie członków kadry do stosowania Standardów (zwana dalej Osobą Odpowiedzialną).
2. Osoba Odpowiedzialna monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
3. Członkowie kadry mogą przekazywać swoje uwagi, proponować zmiany względem uregulowań zawartych w Standardach do Osoby Odpowiedzialnej oraz zgłaszać incydenty naruszania Standardów.
4. Wszelkie uwagi, proponowane zmiany i incydenty w zakresie naruszania Standardów Osoba Odpowiedzialna przekazuje Naczelnikowi.
5. Wszelkich zmian w Standardach dokonuje Naczelnik.

Rozdział 5

Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania

Par. 16

1. Standardy są dokumentem ogólnodostępnym w szczególności dla członków kadry, małoletnich i ich opiekunów.
2. Opiekunowie małoletnich zostają zapoznani ze Standardami. Opiekunowie składają oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami. Wzór oświadczenia stanowi *Załącznik nr 4* do niniejszych Standardów.

Rozdział 6

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

Par. 17

1. Jeżeli organizacja zapewnia małoletnim dostęp do urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet, zobowiązana jest podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem i filtrujące treści.
2. W miarę możliwości członkowie kadry powinni informować małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
3. Organizacja w miarę możliwości zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Członkowie kadry powinni stanowić nadzór nad treściami do jakich dostęp mają małoletni oraz podejmować interwencję w przypadku dostępu do treści nieodpowiednich.
5. Prowadzący zajęcia może na czas trwania zajęć, zakazać uczestniczącym w zajęciach małoletnim, używania prywatnych urządzeń elektronicznych.

Rozdział 7

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy

Par. 18

1. Pomimo zastosowania procedury interwencji członkowie kadry powinni po ujawnieniu krzywdy wspierać małoletniego oraz zwracać uwagę na wszelkie niepokojące sygnały.
2. Jeżeli jest to możliwe, po ujawnieniu krzywdy, można utworzyć grupę wsparcia dla małoletniego.

Rozdział 8

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

Par. 19

1. Członkowie kadry uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku małoletniego.
2. Upublicznienie wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

Rozdział 9

Postanowienia końcowe

Par. 20

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Standardy zostają ogłoszone rozkazem Naczelnika i opublikowane na stronie internetowej.

Załączniki

Załącznik nr 1

.....
(miejsowość i data)

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH

Ja oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami
Ochrony Małoletnich oraz zobowiązuje się do ich stosowania i przestrzegania.

.....
(podpis)

Załącznik nr 2

.....
(miejsowość i data)

OŚWIADCZENIE

Ja legitymująca/y się dowodem osobistym o

seria i numer, nr PESEL oświadczam, że nie
byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności lub
przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy oraz nie toczyło się
przeciwko mnie żadne postępowanie karne (w tym postępowanie przygotowawcze), ani
dyscyplinarne w tym zakresie.

.....
(podpis)

Karta interwencji (wzór)

1. Imię i nazwisko małoletniego
2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia
4. Działania podjęte wobec małoletniego
5. Ustalenia planu pomocy (jeśli dotyczy)
6. Spotkania z opiekunem małoletniego
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa i adres organu do którego zgłoszono interwencję)
.....
.....
8. Wyniki interwencji
9. Działania podjęte wobec krzywdzącego

.....
(miejsowość i data)

**OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE
STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH**

Ja oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich, obowiązującymi w Harcerskiej Organizacji Wychowawczo-Patriotycznej "CICHOCIEMNI".

.....
(podpis)